

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister VWS

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Ontworpen door
(10)(2e)
(Senior) Adviseur
(10)(2e) @minvws.nl

Datum
4 maart 2020

Kenmerk

Zaaknummer

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Betreft Overleg kaderbrief met MFIN, MP en vice-MP's
Vergaderdatum en -tijd 4 maart 2020
Vergaderplaats

Paraaf directeur

Paraaf SG

1 Aanleiding en doel overleg

U spreekt donderdag 5 maart met de MP, MFIN en de andere vice-MP's over de kaderbrief i.r.t. de voorjaarsbesluitvorming. U heeft gevraagd naar de ontwikkeling van de overheidsfinanciën en de grootste posten die buiten en binnen de kaders zijn geplaatst.

Op het moment van schrijven weten wij nog steeds niets over de kaderbrief. Onze aandachtspunten voor de kaderbrief zijn (Wlz-tegenvaller moet er volledig in, er staat een hek om de hoofdlijnakoorden en er zijn grote knelpunten in het sociaal domein).

2 Deelnemers overleg

MP (met ambtenaar), MFIN (met DGRB en directeur AFEP) en andere vice-MP's (zonder ambtenaren).

Wij begrijpen dat het overleg met alleen ambtenaren van AZ en Financiën is.

3 Toelichting

In de toelichting treft u achtergrondinformatie aan over de ontwikkeling van de overheidsfinanciën en over de grootste posten die buiten en binnen de kaders zijn geplaatst.

❖ Stand van de overheidsfinanciën

De overheidsfinanciën staan er goed voor. Het CPB raamt meevallers in de zorg, een hogere groei en hogere belastingontvangsten. Het EMU-saldo blijft – in tegenstelling tot de laatste MLT uit november – de gehele periode 2022-2025 licht positief op 0,1%. Het CPB raamt voor 2020 en 201 een verwachte rijksbrede onderuitputting van € 3,4 mld en € 1,7 mld.

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Kenmerk

De schuld daalt ook sneller dan eerder werd verwacht, naar 40,8% in 2025.

Tabel 1: ontwikkeling van het feitelijk EMU-saldo en EMU-schuld

	2018-2021	2022-2025
EMU-saldo	0,1%	0,1%
EMU-schuld	45,2%	40,8%

Bron: CEP 2020

De daling van het EMU-schuld wordt verklaard door enerzijds een hogere groei van ons BBP en het CPB veronderstelt dat ABN AMRO wordt verkocht tussen 2022-2025 wat positief uitpakt voor de schuld.

❖ Uitwerking buiten en binnen de kaders sinds begrotingsregels Rutte III

In de uitwerking is gekeken naar de jaren 2018 (Jaarverslag) en 2019 (Najaarsnota) sinds de Startnota. Het kabinet Rutte III heeft het volgende aangepast:

- **Buiten:** de WW en bijstand zijn buiten de kaders geplaatst;
- **Binnen:** budgettaire gevolgen van besluiten over het volume van de gaswinning worden voortaan (in principe) ingepast binnen het kader;
- **Binnen:** de rente op de staatsschuld staat binnen het kader.

WW en bijstand

De uitkeringslasten in de WW en bijstand zijn in 2018 en 2019 per saldo hoger uitgevallen dan bij Startnota geraamd (0,2 mld). Dit komt door met name doordat de gemiddelde jaaruitkering hoger is uitgevallen. Het aantal WW-uitkeringen in sectoren met een lager loonniveau is teruggelopen. Hierdoor is hun bijdrage aan het totaal kleiner geworden en is de gemiddelde uitkering hoger uitgevallen.

Volumebesluit gasbaten

PM

Rente op staatsschuld

De uitgaven aan de rente vielen over 2018 en 2019 lager uit dan bij Startnota geraamd. Dit heeft verschillende oorzaken. Ten eerste waren de rentepercentages lager dan de rentepercentages die zijn gebruikt tijdens het opstellen van de begroting. Daarnaast zijn de rentelasten lager uitgevallen als gevolg van vervroegde aflossingen en doordat de schulduitgifte op de kapitaalmarkt in het financieringsplan is verlaagd. We weten dat de rentemeevaller meerjarig oploopt, maar deze reeds bij Voorjaarsnota 2019 is ingezet. Zie hiervoor tabel 3.

Tabel 3: Overzicht budgettaire besluitvorming uit MJN 2020

Tabel 2.1.1 Hoofdpunten budgettaire besluitvorming						
(in miljoen euro)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Pensioenakkoord	2	399	955	1.009	696	453
Klimaatakkoord	150	200	295	270	210	205
Woningmarkt		250	250	250	250	
Defensie	14	51	263	376	424	479
Jeugdhulp	420	300	300			
Asiel en Migratie	15	134	146	134	112	100
Rechtspraak	50	61	58	53	48	38
Volumebesluit gas	110	350	270	130	130	20
Zorg	- 872	- 1.133	- 1.072	- 1.111	- 1.066	- 993
Rente	- 196	- 831	- 898	- 689	- 689	- 689

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Kenmerk

Samenvattend, adviseren wij u weg te blijven bij wat er binnen en buiten de kaders zijn geplaatst. De grootste meevaller zit namelijk binnen het kader (rente) en de tegenvaller van de WW/Bijstand is buiten het kader geplaatst.

Maar u kunt stellen dat de overheidsfinanciën er goed voor staan, dat het EMU-saldo positief blijft (ook na de kabinetsperiode), de overheidsschuld nog sneller daalt dan verwacht en dat er in de afgelopen jaren grote maatschappelijke opgaven (zie tabel 3) conform de begrotingsregels zijn opgelost.

❖ Overige punten

De ontwikkelingen rondom het Coronavirus volgen elkaar in snel tempo op en het CPB benoemt daarom in het CEP dat de economische impact van het coronavirus op dit moment moeilijk te voorspellen is. Om deze reden heeft het CPB in het CEP ook een scenario opgenomen dat uitgaat van een bredere verspreiding van het virus met langduriger impact. De impact van het Coronavirus voor de beleidsverantwoordelijke departementen is op dit moment niet vast te stellen, mogelijk kan dit (budgettaire) risico opgenomen worden in de kaderbrief.